

Kommunale energi og klimaplanar på Søre Sunnmøre - status, erfaring og tiltak

Molde, 14. november 2012

Geirmund Dvergsdal, Møreforskning

Paul Kristian Hovden og Magnar Selbervik

Ørsta kommune

Bakgrunn

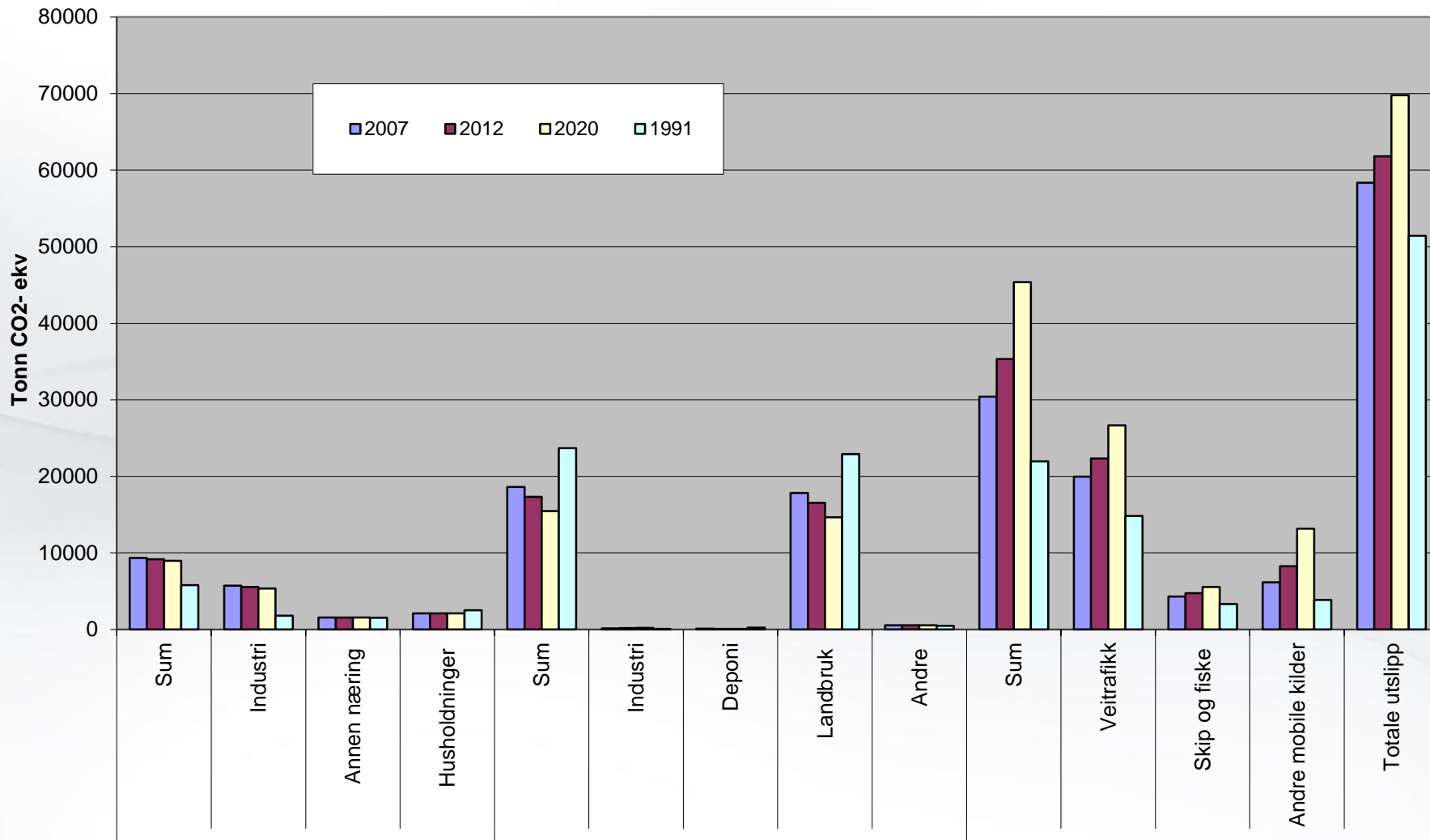
- Vedtak om oppstart av arbeid med klimaplan i kommunane i februar 2008.
- Forventning om heilskapleg og langsiktig klimaplanlegging som skulle føre til;
 - Redusert energiforbruk i kommunale bygg
 - Bruk av ny teknologi
 - Motivere innbyggjarane til energiomlegging
- Nettverk for utarbeiding av klimaplanar mellom ni kommunar

(Hareid, Herøy, Hornindal, Sande, Ulstein, Vanylven, Volda, Ørsta og Sula)

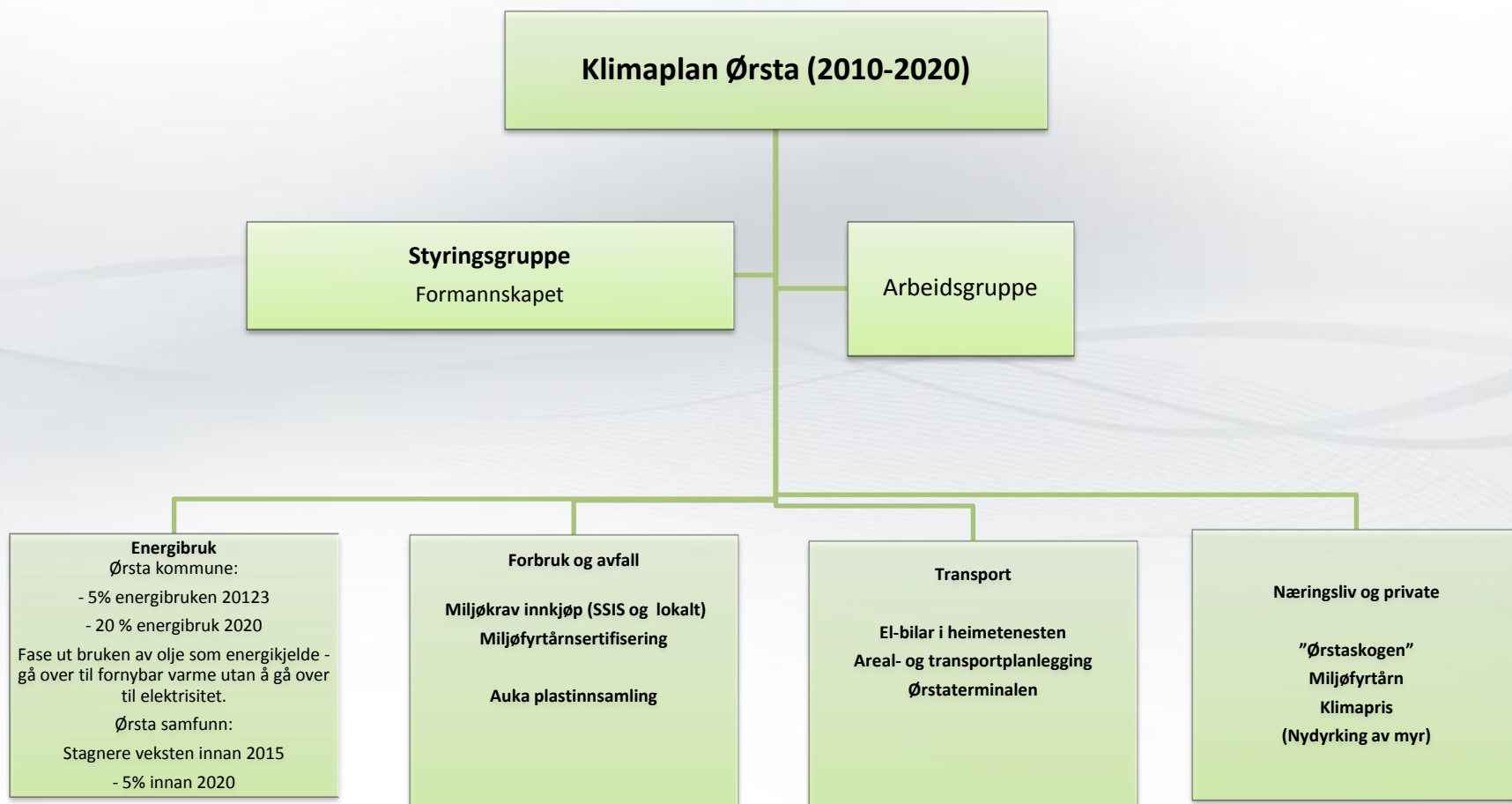
Prosjekt og arbeidsgruppe

- **Arbeidsgruppa** i kommunen:
 - Paul Kristian Hovden, Cecilie Rørstad (politikarar),
 - Eldar Øye og Magnar Selbervik (administrasjon)
- **Prosjektgruppa** for planarbeidet har hatt følgjande samansetting:

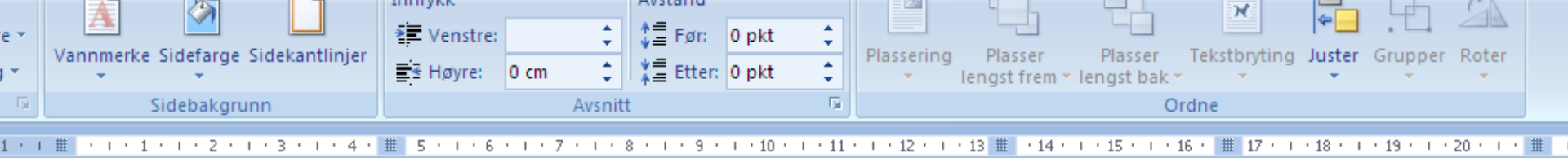
- Sveinung Dimmen	Høgskulen i Volda
- Anders Tønnesen	Møreforskning Volda
- Harald Lillebø	Enøk-senteret
- Per Atle Røe	Tussa Kraft
- Petter Bjørdal	Volda og Ørsta Reinholdsværk
- Susanne Moen Ouff	Møreforskning Volda

Hovudmål klimaplan

Mål og strategi	Aktivitet/ tiltak	Status 1.07.09	Indikator	Ansvar	Tidsfrist
I kommuneorganisasjonen					
Oppfølging av klimatiltak i alle einingar	Alle sektorar og einingar skal ha eit eige avsnitt i årsmeldinga si om energi- og klimatiltak. Kvar einiskild eining skal der gjere greie for kva dei har utført gjennom året med utgangspunkt i Klimaplanen		Rapportert aktivitet frå alle einingar	Alle sektorar og einingar - Rådmann	2009
Stasjonær energi – (Heile kommunen som samfunn)					
Samarbeide med aktørar utafor kommuneorganisasjonen	Etablere 3 til 4 samarbeidsgrupper for klima- og energisparing innanfor lag, organisasjonar og næringsaktørar.	Ikkje etablert	Tal etablerte samarbeidsgrupper		Etter 2015
Endre haldningar gjennom informasjon	Årleg informasjonskampanje mot privathushald, barn og unge, med fokus på energi og miljø og i størst mogeleg grad målbare klimaresultat.	Ingen	Årleg gjennomføring		Etter 2015
	Etablere informasjonshjørne i kommunehuset og klimainformasjon på kommunen si heimeside med aktuell informasjon både for nybygg (td lågenergibygg) og rehabilitering.	Ikkje etablert	Informasjonshjørne etablert Halvårleg oppdatering	Servicekontor og (Teknisk)	2011
Påverke og legge til rette for energi- og miljøvenleg nybygging	Systematisk formidle informasjon om mål i klimaplan, nye energikrav og lågenergibygg ved forhåndskonferanse med utbyggjarar	Ikkje etablert	Rutine innarbeidd	Teknisk – BOP	2010
	Innføre rutine som sikrar at alle nye byggefelt og næringsområde primært blir vurdert etablert med fornybar energiforsyning		Rutine innarbeidd	Teknisk-plan	2010
Auke bruk av fornybar energi	Kartlegge potensiale av lokale fornybare energiressursar				Etter 2015
	Bidra til etablering av nær-/fjernvarme i Ørsta sentrum	Under planlegging	Realisert	Alle	2012
	Kartlegge tilgjengeleg spillvarme og naudsynnte tiltak for utnytting av denne	Ikkje oversikt	Gjennomført kartlegging	Rådmann /Teknisk	2011
	Utgreie moglegheit for å etablere fjern- eller nærvarmeanlegg i kommunen		Utgreieing gjennomført	Teknisk	2012
	Utgreie og sette i verk tiltak for auka bruk av vassborne anlegg og lokale energisentralar som kan nytte fornybare energikjelder		Tiltak utgreidd/ sett i verk	Rådmann/ Teknisk	Årleg
	Kartlegge bruk av fossile energikjelder, utarbeide plan og bidra til utfasing	Oversikt over kommunale bygg	Gjennomført kartlegging	Rådmann/ Teknisk	2011
Fornybar energiforsyning til minst eit eksisterande eller nytt byggefelt		Eitt byggefelt forsynt med fornybar energi ferdigstilt.	Teknisk	2015	
Bidra til klimavenleg næringsutvikling	Utarbeide plan for auka bruk av fornybare energikjelder og spillvarme		Plan utarbeidd	Rådmann/ Teknisk	2013
	Kartlegge status og planar hos verksemdene i kommunen, ta initiativ til seminar eller møte med fokus på moglegheiter gjennom klimavenleg næringsutvikling.		Gjennomført kartlegging, møter	Rådmann (Næringsk)	2011
	Legge til rette eigna areal som gjev moglegheit for gode fellesløyningar for utnytting av alternativ energi og redusert behov for transport		Vedteken planstrategi/ arealplanar	K-styret/ planavd	Kvar valperiode Årleg
Stasjonær energibruk –tiltak i kommuneorganisasjonen					
Energileiing og	Etablere og drøve energileiing for alle kommunale		System for energileiing etablert	Teknisk –	

Stasjonær energibruk –tiltak i kommuneorganisasjonen

Energileiing og energioppfølging	Etablere og drive energileiing for alle kommunale bygg og anlegg.		System for energileiing etablert. Ansvar for energileiinga fordelt.	T (A se
Enøktiltak i kommunal byggmasse	Detaljutgreie alle lønsame enøk-tiltak i kommunale bygg og anlegg		Del utgreidde tiltak i forhold til	T /b
	Gjennomføre alle strakstiltak som er inntent innen 1 år		Del tiltak gjennomført innen eitt år	T /b
	Gjennomføre alle enøk-tiltak som er inntent innen 5 år		Del tiltak gjennomført innen 2013	T /b
Energieffektive nybygg	Integrere energikompetanse og energiomsyn som vedtaksgrunnlag i alle val heilt frå planstadiet.			T /b
	Velje fornybar energi som oppvarmingskjelde i alle nybygg		Andel nybygg med fornybar energi som oppvarmingskjelde	T /b
	Nytte tre som bygningsmateriale der dette er mogeleg (jf substitusjonseffekten) - også ved rehabilitering	Ingen bevisst strategi	Tal bygningar dette er vurdert	T /b
	Velje alle energieffektive løysingar som er lønsame etter LSA (livssyklus analyse)		Nybygg der LSA er vurdert	T /b
	Prioritere lågenergi- og passivstandard der dei finst som alternativ.		Nybygg der lågenergi- eller passivstandard er vurdert	T /b
Auke bruken av fornybar energi	Konvertere minst 2 kommunale bygg frå elvarme til vassbore system.		Tal kommunale bygg med konvertert energikjelde til vassborne system	T /b
	Ta i bruk alternativ fornybar energi i minst 3 kommunale bygg		Tal kommunale bygg med slik alt. fornybar energi	T /b
	Montere solvarmeanlegg på minst 2 kommunale bygg.		Tal solvarmeanlegg i kommunale anlegg	T /b

Avfall og forbruk

Sortering og henting av nye fraksjonar	Våtorganisk avfall	VØR planlegg frå 2010/ 2011	Endring av lokal renovasjonsforskrift til å omfatte våtorganisk avfall	K R v
---	--------------------	-----------------------------	--	-------------

Organisering

Klimakutt Møre (2010-2014)

Prosjektleder
Susanne Moen Ouff

Prosjektgruppe

Energiråd v/Harald Lillebø
Møreforskning v/Geirmund Dvergsdal
Enøk-senteret v/ Torger Mjønnes
Høgskulen i Volda v/ Nathalie Homlong

Arbeidsgrupper

Prosjektansvarlege og arbeidsgrupper i kommunane

Lokal arb gruppe Ørsta:

- Varaordfører
- Driftsleiarar
- Eigedomsleiar
- Miljørådgjevar

Energibruk (2010-2012)

Hovudansvarleg
Harald Lillebø
Finansiert av Enova
Målsetning:
15 % reduksjon i årlig energibruk

Forbruk og avfall (2011-2013)

Ikkje finansiert
Prosess med avfallsselskap

Transport (2012-2014)

Ikkje finansiert
4 kom - Transnova nov 2012

Næringsliv og private (2012-2014)

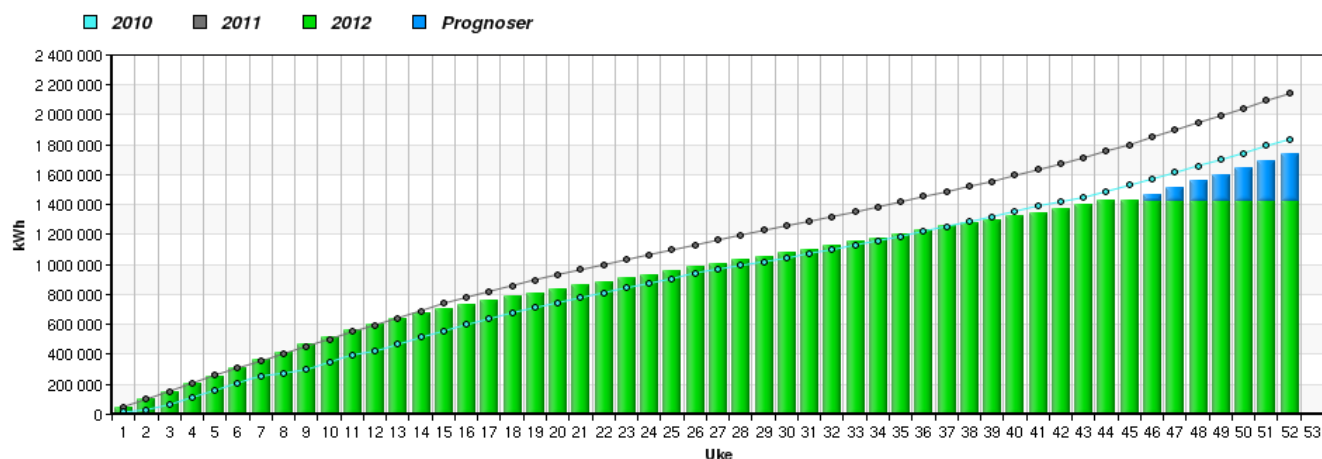
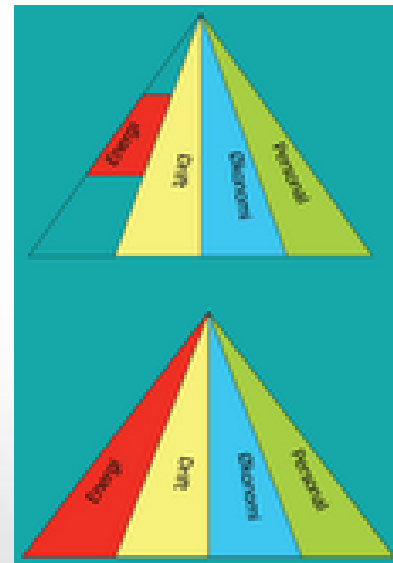
Ikkje finansiert
Informasjonsbrosjyre
Seminar for byggnæringa

Vi bur på ein klode som er truga av klimaendringar. Vi må handle no. Vi kan alle gjere litt. Det vi gjer er kanskje berre ein dråpe i havet, men havet har mange dråpar.

Aktivitetar

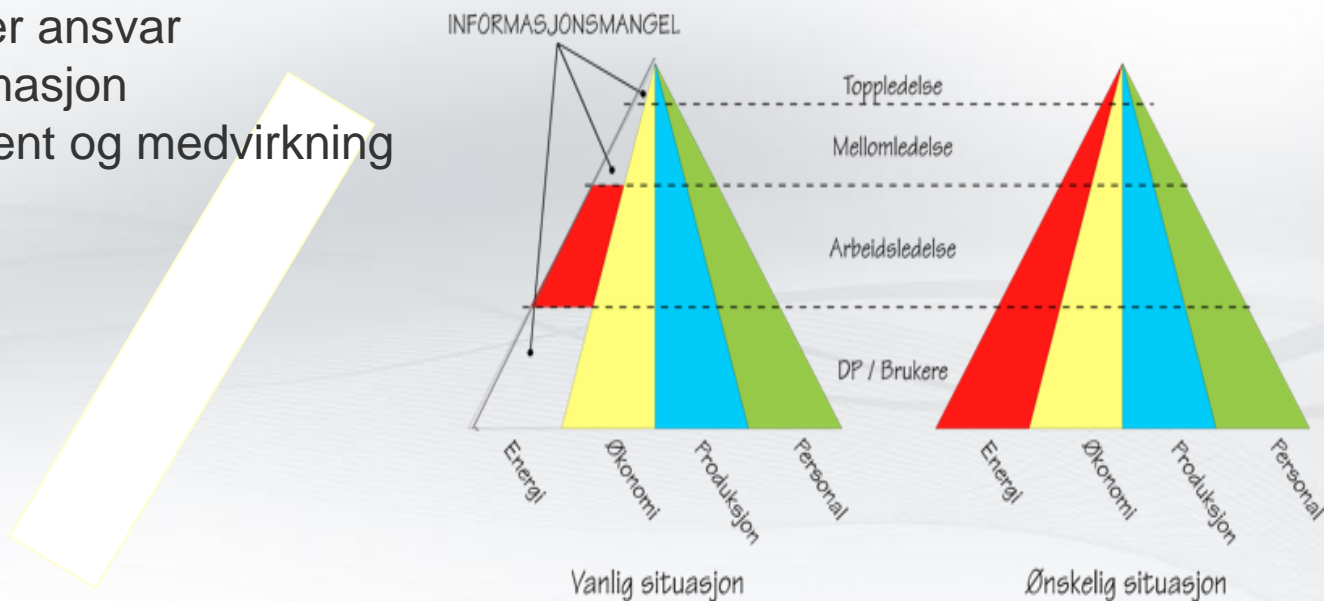
- Nettverkssamlinger
- Prosess-støtte (møte i kommunane)
- Energileiing /Energioppfølging - EOS

- Gjennomgang bygg
- Gjennomføring av tiltak /rådgjeving gjennomføring

Suksessfaktorar Energileiing

- Solid forankret hos toppledelsen
- Alle kjenner ansvar
- God informasjon
- Engasjement og medvirkning

- Klimaprojekt i 6. klasse

KLAR FOR ENERGIKUTT. Klasse 6a på Øyra skule er blant 20 sjetteklasser på Søre Sunnmøre som skal konkurrere på energisparing dei neste fem vekene. Bak ser vi Geirmund Dvergsdal frå Møreforskning og Harald Lillebo frå Energiråd.

Lærer om straumsparing

- Eg skal slå av lyset og slutte å sjå på tv. Ikkje noko problem.

VOLDA. 6. klassene i Søre-regionen er inviterte til «Kven sparar

han eller henne for å spare straum. Ideane skal så setjast ut i praksis, og over ein periode på fem veker skal elevane notere ned tala frå straummålaren heime – målet er å oppnå så lågt energiforbruk som muleg

For det vankar nemleg ein premie på klassen som gjer det best i straumsparringskonkurransen: Tur til Runde Miljøseneter for å lære meir om energisparing.

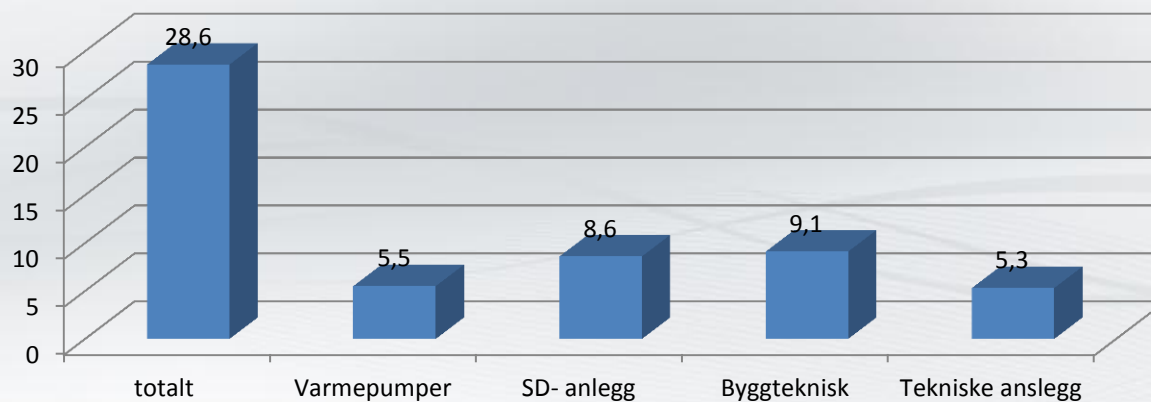
Pensum. – Vi ønskjer å få klima

Ukjent sone | Beskyttet modus: Av

- Formidling av erfaring og kunnskap frå arbeidet til andre

Investering i mill. kr fordelt på grupper

**Investering i mill. kr fordelt på type investering
status per februar 2012**

Spart energi

